

UJEDINJENE NACIJE

Međunarodni rezidualni mehanizam za krivične sudove

Međunarodni rezidualni mehanizam za krivične sudove (Mehanizam) osnovao je Savjet bezbjednosti Ujedinjenih nacija 22. decembra 2010. da nastavi nadležnosti, prava, obaveze i ključne funkcije Međunarodnog krivičnog suda za Ruandu (MKSR) i Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) nakon okončanja njihovih mandata 2015. , odnosno 2017. godine.

IZJAVA

TUŽILAC

(Isključivo za medije. Nije zvaničan dokument)

Arusha, Hag, 12. decembar 2023..

Obraćanje g. Sergeja Brammertza, tužioca Međunarodnog rezidualnog mehanizma za krivične sudove Savjetu bezbjednosti Ujedinjenih nacija 12. decembar 2023.

Gospodine predsjedavajući, ekscelencije,

Hvala vam na ovoj prilici da vam se obratim u vezi s aktivnostima i rezultatima Tužilaštva.

U mom pismenom izvještaju o napretku detaljno su navedene naše aktivnosti i rezultati postignuti tokom izvještajnog perioda. Danas bih želio istaknuti nekoliko važnih pitanja.

Gospodine predsjedavajući, ekscelencije,

Mogu da izvijestim da je Tužilaštvo ispunilo svoj važan mandat da procesuirá posljednje predmete MKSR i MKSJ.

Dana 31. maja 2023., Žalbeno vijeće je izreklo presudu u predmetu Stanišić i Simatović.

Žalbeno vijeće je prihvatilo argumente Tužilaštva da su Stanišić i Simatović krivično odgovorni kao učesnici u udruženom zločinačkom poduhvatu etničkog čišćenja velikih područja Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

Kao što smo više puta dokazali, zločine su počinili visoki zvaničnici na vrhu vlasti koji su podsticali mržnju i strah, koji su pokrenuli neopisivo nasilje, kako bi postigli svoje političke ciljeve.

Na nama je da osiguramo da se ova lekcija pamti.

Nisu krivi Srbi, Hrvati i Bošnjaci.

Naprotiv, zločini su bili djelo pojedinaca. I te pojedince, iz svih nacionalnih grupa, krivično smo gonili i osudili.

Gospodine predsjedavajući, ekscelencije,

Kao što je izvijestila predsjednica Gatti Santana, pretresni postupak u predmetu Kabuga je okončan.

Tužilaštvo, i svi oni koji vjeruju u pravdu, može da osjeća samo ogromno nezadovoljstvo.

Ne sudijama, čija je odluka donijeta u skladu s ranijim presedanom i mora se poštovati.

Naprotiv, naše nezadovoljstvo je priznanje da žrtve i oni koji su preživjeli Kabugine zločine nisu dobili pravdu koju zaslužuju.

Kabuga neće dobiti presudu za svoju ulogu u patnjama naroda Ruande. Ali u našoj je moći da osiguramo da drugi zločinci, posebno oni koji se i dalje kriju u zajednicama u dijaspori širom svijeta, budu izvedeni pred sud.

Fulgence Kayishema je uhapšen 24. maja, i ostaje u pritvoru u Južnoj Africi dok ne bude prebačen u Arushu. Vjerujemo da će vlasti Južne Afrike osigurati da se Kayishema prebaci u naš pritvor bez daljeg odlaganja.

Nadalje, nakon što je 14. novembra objavilo smrt Aloya Ndimbatija, Tužilaštvo očekuje da će sljedeće godine pronaći i dva posljednja bjegunca.

Gospodine predsjedavajući, ekscelencije,

Nakon što je okončalo prvostepene i drugostepene postupke, Tužilaštvo je sada usredsređeno na svoje preostale rezidualne funkcije.

Najvažnija od ovih funkcija je pomoć koju pružamo nacionalnim vlastima koje nastavljaju s procesom utvrđivanja odgovornosti za zločine počinjene u Ruandi i bivšoj Jugoslaviji. Time ostvarujemo viziju Savjeta bezbjednosti da nacionalni sudovi u potpunosti preuzmu odgovornost od MKSR i MKSJ.

U skladu sa Strategijama okončanja rada, ovaj Savjet je naložio Tužilaštvu da „mora da“ odgovara na zahtjeve za pomoć od naših nacionalnih partnera u istragama, krivičnom gonjenju i suđenju za zločine koji su u našoj nadležnosti.

Vrijednost ovog mandata je postala kristalno jasna.

Vlasti Ruande i dalje nastoje da se pred lice pravde izvede više od 1.200 počinilaca genocida koji su u bjekstvu. Isto tako, tužioci u bivšoj Jugoslaviji još uvijek imaju više od 1.000 osumnjičenih ratnih zločinaca u vezi s kojima treba da se provedu istrage i koje, tamo gdje je to potrebno, treba krivično goniti. Nacionalne vlasti u trećim državama članicama, naročito u Evropi i Sjevernoj Americi, također imaju predmete koje treba da procesuiraju.

U posljednjih nekoliko godina, primali smo više od 300 zahtjeva za pomoć godišnje. Ovo konkretno pokazuje veliku potrebu za našom podrškom.

Nacionalni tužioci su ovu poruku dosljedno potvrđivali. Posljednjih mjeseci, ponovo sam posjetio Ruandu i bivšu Jugoslaviju radi konsultacija u vezi s domaćim pravosudnim procesima i podrškom koja im je potrebna od Tužilaštva.

U Ruandi, naši sagovornici, uključujući posebno ministra pravde i državnog tužioca, naglasili su svoju usredsređenost na to da se privedu pravdi oni koji su počinili zločine tokom genocida nad Tutsijima 1994. godine. Da bi postigli svoj cilj, oni traže pojačanu podršku Tužilaštva, posebno u svjetlu predstojećeg obilježavanja 30. godišnjice genocida.

Isto tako, u bivšoj Jugoslaviji su svi tužioci za ratne zločine iz regiona i Tužilaštvo nedavno održali godišnju konferenciju na kojoj se razgovaralo o provođenju njihovih nacionalnih strategija u vezi s ratnim zločinima i rješenjima za prevazilaženje izazova. Oni su još jednom naglasili da njihov rad zavisi od nastavka pomoći Tužilaštva.

U širem smislu, svojim nacionalnim partnerima na zahtjev pružamo tri vrste pomoći.

Prvo, pružamo pristup dokazima i informacijama sadržanim u našim kolekcijama dokaza, koje ukupno sadrže preko 11 miliona stranica, hiljade sati audio-vizuelnog materijala i fizičkih dokaznih predmeta. Naša kolekcija je jedinstven resurs koji predstavlja najtemeljitiiju i najobuhvatniju riznicu dokaza u vezi sa zločinima počinjenim u Ruandi i u bivšoj Jugoslaviji.

Drugo, koristeći svoju razvijenu ekspertizu, pružamo pomoć u vezi sa širokim spektrom pravnih, dokaznih, tužilačkih i strateških pitanja. Jedan važan aspekt ovog rada je priprema istražnih dosijea za nacionalne tužioce u vezi s prioriternim slučajevima gdje postoji jaz u utvrđivanju odgovornosti, koji se odnose na predmete MKSR-a, MKSJ-a i Mehanizma.

Treće, pružamo stručnu podršku po zahtjevima nacionalnih tužilaca u vezi s bjeguncima od pravde u Ruandi i u zemljama bivše Jugoslavije. Ovo uključuje direktnu operativnu i diplomatsku podršku našim nacionalnim partnerima u vezi s ovim dosijeima o bjeguncima.

Vjerujemo da ćemo u tome imati punu podršku Savjeta bezbjednosti, država članica i Ujedinjenih nacija.

To je najmanje što dugujemo preživjelim i žrtvama zločina u Ruandi i u bivšoj Jugoslaviji.

Gospodine predsjedavajući, ekselencije,

Tužilaštvo se raduje predstojećoj dvogodišnjoj reviziji rada Mehanizma od strane Savjeta, koja će početi tokom narednih mjeseci. Još jednom pozdravljamo priliku za temeljit rad sa Savjetom u vezi s rezidualnim funkcijama i drugim važnim pitanjima, uključujući i na jučerašnjem sastanku Neformalne radne grupe.

Na zahtjev Savjeta, OIOS je u procesu finaliziranja svoje ocjene metoda i rada Mehanizma, koja će biti dio procesa revizije.

Ove godine, OIOS će se u svom ocjenjivanju usredsrediti na saradnju Mehanizma s državama članicama, uključujući naročito na to kako mi odgovaramo na potrebe država članica i kako doprinosimo domaćim pravosudnim procesima. Uzimajući u obzir tranziciju Mehanizma u isključivo rezidualnu instituciju, ovaj fokus procjenjivanja je naročito primjeren.

Kao i uvijek, Tužilaštvo je transparentno pružilo OIOS-u pristup svojoj arhivi i zaposlenima, istovremeno pružajući svaku drugu traženu podršku i pomoć. Pozdravljamo konstruktivne povratne informacije OIOS-a i čekamo njegov izvještaj i preporuke.

Gospodine predsjedavajući, ekaselencije,

U zaključku, ovog mjeseca obilježava se 75. godišnjica usvajanja Konvencije o genocidu. Usvajanje Konvencije, potaknuto užasima Holokausta, bio je događaj od historijskog značaja.

Ad hoc sudovi su uspješno procesuirali zločine genocida počinjene u Ruandi i bivšoj Jugoslaviji, značajno unaprijedivši kažnjavanje za ovo krivično djelo.

Dokazali smo van razumne sumnje činjenice o tome šta se događalo, uključujući i to da su počinio postupali s namjerom da u cjelini ili djelimično unište zaštićene grupe. U velikoj mjeri smo razvili sudsku praksu u vezi s ovim zločinima, naročito time što smo potvrdili da zločini nad ženama i djevojčicama, uključujući silovanje i prisilno premještanje, mogu biti sastavni dio planiranja genocida.

Ne postoji datum isteka obaveze međunarodne zajednice da procesuiraju zločine genocida. Iako su međunarodna suđenja za zločine u Ruandi i u bivšoj Jugoslaviji sada okončana, nacionalni tužioci uz našu podršku nastavljaju taj posao na svojim sudovima.

Budući da još postoje hiljade počinilaca iz Ruande i bivše Jugoslavije koje tek treba procesuirati, svaka država članica ima odgovornost i priliku da odigra svoju ulogu pružanjem pune saradnje i efektivne podrške.

Mi također moramo biti svjesni toga da je poricanje zadnje sredstvo ideologije genocida. Poricanjem se nastoje izbrisati i žrtve i zločini.

Pored toga što moramo da nastavimo da tražimo i kažnjavamo počinioce, moramo i da obezbijedimo da se istina brani i promoviše.

Ovo je najviša odgovornost koju pred nas postavlja Konvencija o genocidu kako bi zaista spriječili i suzbili ovaj "zločin nad zločinima".

Tužilaštvo je i dalje zahvalno Savjetu bezbjednosti na trajnoj podršci u svim njegovim nastojanjima.

Hvala vam na pažnji.

